

ВИСНОВОК

До протоколу № 183
від 13 серпня 2025 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про освіту»
щодо використання в освітньому процесі освітнього мобільного додатку
«Мрія», а також використання е-документа про освіту»
(реєстр. № 13465 від 11.07.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 13 серпня 2025 на своєму засіданні (протокол № 183) розглянув у межах предметів свого відання проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо використання в освітньому процесі освітнього мобільного додатку «Мрія», а також використання е-документа про освіту» (реєстр. № 13465 від 11.07.2025), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою законодавчого унормування використання в освітньому процесі додатку «Мрія», формування та використання е-документа про освіту та е-додатка, обробки персональних даних в державних інформаційних системах у сфері освіти.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює свої зауваження та пропозиції щодо законопроекту.

1. У п. 5 ч. 1 нової ст. 74² Закону пропонується передбачити можливість визначення додаткових завдань додатку «Мрія» на підзаконному рівні. Натомість, згідно із вимогами ч. 3 ст. 4 Закону України «Про публічні електронні реєстри», яка вказує на відомості, зазначені у ч. 2 ст. 26 цього ж Закону, *призначення* реєстру має визначатись *виключно законом* або іншим актом законодавства, згідно з яким створений такий реєстр. Аналогічні зауваження в повній мірі стосуються також і пропозиції абз. 2 ч. 5 нової ст. 74⁴ Закону.

2. Викликає сумнів пропозиція у ч. 1 нової ст. 74³ Закону щодо формування е-документів про освіту «за бажанням» відповідних праволодільців –

здобувачів освіти. Враховуючи, що вияв означеного «бажання» своїм наслідком матиме ініціювання автоматизованої обробки персональних даних, про що зазначено у наступній ч. 2, на думку ГНЕУ, мова мала б йти про «надання згоди» як добровільне волевиявлення, що узгоджувалося б із вимогами ч. 1 ст. 10 Закону України «Про захист персональних даних», ч. 6 ст. 24 Закону України «Про публічні електронні реєстри», п. «а» п. 1 ст. 6 та ст. 8 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27.04.2016 про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС1 (Загальний регламент про захист даних) (далі – Загальний регламент).

3. Викликає зауваження формулювання *«можуть обробляться»* у контексті запропонованого у ч. 1 нової ст. 74⁴ Закону регулювання процесів обробки персональних даних, оскільки така редакція не сприятиме однозначному розумінню запропонованої норми.

До того ж, правова конструкція, згідно з якою впроваджуватиметься альтернативне Закону України «Про захист персональних даних» регулювання обробки персональних даних у відповідних інформаційно-комунікаційних системах не узгоджуватиметься із вимогами ч. 3 ст. 1 Закону України «Про публічні електронні реєстри», згідно з якою обробка та захист персональних даних у публічних електронних реєстрах *здійснюється згідно із Законом України «Про захист персональних даних»*.

4. Згадувана у п. 6 ч. 2 нової ст. 74⁴ автоматична генерація у поєднанні із зазначеними у п.п. 10, 12 цієї ж ч. 2 цілями обробки персональних даних, фактично виступатиме систематичним та масштабним оцінюванням персональних аспектів, що стосуються фізичних осіб, яке ґрунтується на автоматизованому опрацюванні, в тому числі, профайлінгу, згадуваному у п. «а» п. 3 ст. 35 Загального регламенту, що в свою чергу актуалізує *необхідність обов'язкового повідомлення про це розпорядником* відповідних суб'єктів персональних даних (прим. – вимоги п. «е» п. 2 ст. 13 Загального регламенту) з метою гарантування права на заперечення такої обробки, передбаченого у п. 1 ст. 21 Загального регламенту.

При цьому, додаткового роз'яснення, на думку ГНЕУ, може потребувати зв'язок між предметом регулювання проекту та згадуваним у п. 11 ч. 2 нової ст. 74-4 Закону моніторингом працевлаштування випускників закладів освіти.

5. Викликає зауваження термінологія, яка використовується в законопроекті. Так, зокрема:

- окремі формулювання проекту містять оціночні поняття чи поняття (правові конструкції), які потребують додаткового уточнення (*«ефективне управління системою освіти»*, *«ефективних управлінських рішень»*, *«забезпечення фізичних і юридичних осіб достовірною інформацією про систему освіти»*) (ч. 2 нової ст. 74⁴ Закону);

- вживання у законопроекті слів *«зокрема»*, *«у (в) тому числі»* (ч.ч. 2, 5 нової ст. 74-4 Закону), *«тощо»* (п. 5 ч. 2, абз. 2 ч. 5 нової ст. 74-4 Закону) не властиво законодавчому акту, адже не надає йому належної правової визначеності та не

сприятиме однозначному тлумаченню та застосуванню правових норм на практиці;

- некоректним є використання у п. 1 ч. 2 нової ст. 74⁴ Закону конструкції «дітей, здобувачів освіти» ведення обліку яких пропонується визначити метою обробки персональних даних в інформаційних системах у сфері освіти. Адже відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону до здобувачів освіти відносяться: вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти.

- у законопроекті одночасно використовується терміни «заклад освіти» та «суб'єкт освітньої діяльності», що потребує уніфікації (ч. 1 нової ст. 74-4 Закону.

6. Потребує перегляду термін набрання чинності Законом, проект якого розглядається, – «з дня, наступного за днем його опублікування» (п. 1 розділу II проекту).

Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України) надає свої пропозиції до законопроекту.

З метою уніфікації вживаної у проекті Закону термінології та приведення його положень у відповідність до освітнього законодавства МОН України пропонує:

1) в абзаці першому та другому пропонованої редакції частини третьої нової статті 74² Закону України «Про освіту» (далі – Закон) слова «програмно-апаратного комплексу» виключити;

2) в частині третій статті 74³ Закону слово «е-Документа» замінити словом «е-документа»;

3) у статті 74⁴ Закону:

у частині другій після пункту 1 доповнити новим пунктом 2 такого змісту:

«2) зарахування, переведення осіб до закладів освіти, їх відрахування;»;

4) в абзаці першому частини п'ятої слова «дані про» замінити словами «дані їх користувачів,», слова «містяться в документах,» замінити словами «містяться в їхніх особових справах, документах,».

Міністерство фінансів України (далі – Мінфін України) підтримує законопроект з урахуванням своїх зауважень та зазначає, що реалізація акта не вплине на показники державного та місцевих бюджетів та у разі його прийняття не потребуватиме додаткових видатків із державного та місцевих бюджетів.

Мінфін висловлює такі зауваження та застереження до законопроекту:

1) Згідно із Законом України «Про верифікацію та моніторинг державних виплат» (далі – Закон) Мінфін здійснює верифікацію державних виплат. Статтею 8 Закону передбачено, що суб'єкти надання інформації в обов'язковому порядку та безоплатно надають органу, що здійснює верифікацію та моніторинг державних виплат, інформацію, що визначена законодавством для призначення, нарахування та/або здійснення державних виплат і впливає на визначення права на отримання та розмір таких виплат, персональні дані з автоматизованих інформаційних систем, реєстрів, баз даних, володільцем, розпорядником та/або адміністратором яких вони є, у тому числі інформацію з обмеженим доступом.

Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту (далі – АІКОМ) містить, зокрема, інформацію про учнів, яка необхідна для верифікації Мінфіном соціальних виплат громадянам, одним із критеріїв для виплати яких є навчання дітей у закладах освіти.

Враховуючи вищезазначене, та з метою забезпечення здійснення своїх повноважень у частині верифікації державних виплат Мінфін України вважає за необхідне внести зміни до абзацу п'ятого частини другої статті 74¹ Закону України «Про освіту» щодо забезпечення електронної взаємодії АІКОМ з інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу, а саме після слів «Єдиної інформаційної системи соціальної сфери,» доповнити словами «інформаційно-аналітичної платформи електронної верифікації та моніторингу».

2) Також Мінфін зазначає, що законопроектом, зокрема, передбачено врегулювати питання електронної взаємодії додатка «Мрія» з АІКОМ і державними електронними інформаційними ресурсами. Водночас порушені питання врегульовано відповідними нормативно-правовими актами.

Отже, у разі внесення змін до нормативно-правових актів, які регулюють відповідні положення щодо електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів, внесення відповідних змін може потребувати Закон України «Про освіту».

Міністерство цифрової трансформації України підтримує законопроект та повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до нього.

Відповідно до аналізу, який здійснено програмою підтримки інтеграції України до ЄС (UA2EU) законопроект має положення, які стосуються міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права ЄС (ЄІ складової).

Підкомітет з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти, детально розглянувши на своєму засіданні 11 серпня 2025 року законопроект реєстр. № 13465 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Комітету Бабака С.В. як ініціатора законопроекту, голову підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти Коваль О.В., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо використання в освітньому процесі освітнього мобільного додатку «Мрія», а також використання е-документа про освіту» (реєстр. № 13465 від 11.07.2025), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, до порядку денного сесії Верховної Ради України.

1.2. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо використання в освітньому процесі освітнього мобільного додатку «Мрія», а також використання е-документа про освіту» (реєстр. № 13465 від 11.07.2025), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

1.3. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, пропозицій, висловлених у висновку Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 13 серпня 2025 року, відповідно до частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій Бабака Сергія Віталійовича.

Голова Комітету



Сергій БАБАК